

اداره امور سازمان های محلی

(رشته مدیریت)

دکتر ابوالقاسم طاهری

سرشناسه	: طاهری، ابوالقاسم، ۱۳۳۰-
عنوان و نام پدید آور	: اداره امور سازمان های محلی (رشته مدیریت)/ ابوالقاسم طاهری.
مشخصات نشر	: تهران: دانشگاه پیام نور، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	: سیزده، ۳۹۸ص.
فروست	: دانشگاه پیام نور؛ ۱۹۴۶. گروه مدیریت؛ ۵/۸۴
شابک	: 4 - 991 - 387 - 964 - 978
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا.
یادداشت	: کتاب حاضر نخستین بار تحت همین عنوان در سال ۱۳۷۹، و سپس با تغییر فروست در سال ۱۳۸۹ توسط دانشگاه پیام نور منتشر شده است.
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۲۹۷؛ همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع	: سازمان های دولتی - مدیریت - آموزش برنامه های.
موضوع	: سازمان های دولتی محلی - ایران - مدیریت - آموزش برنامه های.
شناسه افزوده	: دانشگاه پیام نور.
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۲ الف ۲/ط JS۷۸
رده بندی دیویی	: ۳۲۰/۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۳۱۰۳۸

دانشگاه پیام نور

اداره امور سازمان های محلی

مؤلف: دکتر ابوالقاسم طاهری

تهیه و تولید: مدیریت تولید محتوا و تجهیزات آموزشی

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: مرکز چاپ و انتشارات دانشگاه پیام نور

شمارگان: ۳۰۰۰ نسخه

نوبت و تاریخ چاپ: چاپ اول تجدید حروفچینی شهریور ۱۳۹۳

شابک: ۴ - ۹۹۱ - ۳۸۷ - ۹۶۴ - ۹۷۸

ISBN: 978 - 964 - 387 - 991 - 4

فروش این کتاب فقط از طریق نمایندگی های دانشگاه پیام نور مجاز می باشد و فروش آن در سایر مراکز فروش کتاب موجب تعقیب قانونی فروشنده خواهد گردید

(کلیه حقوق نشر اعم از چاپی، الکترونیکی، تصویری، صوتی و اینترنتی برای دانشگاه پیام نور محفوظ است)

قیمت: ۷۸۰۰۰ ریال

بسم الله الرحمن الرحيم

پیشگفتار ناشر

کتاب‌های دانشگاه پیام نور حسب مورد و با توجه به شرایط مختلف یک درس در یک یا چند رشته دانشگاهی، به صورت کتاب درسی، متن آزمایشگاهی، فرادرسی، و کمک‌درسی چاپ می‌شوند.

کتاب درسی ثمرهٔ کوشش‌های علمی صاحب اثر است که براساس نیازهای درسی دانشجویان و سرفصل‌های مصوب تهیه و پس از داوری علمی، طراحی آموزشی، و ویرایش علمی در گروه‌های علمی و آموزشی، به چاپ می‌رسد. پس از چاپ ویرایش اول اثر، با نظرخواهی‌ها و داوری علمی مجدد و با دریافت نظرهای اصلاحی و متناسب با پیشرفت علوم و فناوری، صاحب اثر در کتاب تجدیدنظر می‌کند و ویرایش جدید کتاب با اعمال ویرایش زبانی و صوری جدید چاپ می‌شود. متن آزمایشگاهی (م) راهنمایی است که دانشجویان با استفاده از آن و کمک استاد، کارهای عملی و آزمایشگاهی را انجام می‌دهند.

کتاب‌های فرادرسی (ف) و کمک‌درسی (ک) به منظور غنی‌تر کردن منابع درسی دانشگاهی تهیه و بر روی لوح فشرده تکثیر می‌شوند و یا در وبگاه دانشگاه قرار می‌گیرند.

مدیریت تولید محتوا و تجهیزات آموزشی

فهرست مطالب

نه
یازده
سیزده

روش مطالعه کتاب
پیشگفتار
اهداف کلی کتاب

۱
۱
۱
۲
۲
۶
۹
۲۰
۲۳
۲۶
۲۷
۳۰

فصل اول - پیدایش دولت
اهداف کلی
هدف‌های رفتاری
پیدایش دولت
۱. نظریه طبیعی یا فطری
۲. نظریه الهی
۳. نظریه قرارداد اجتماعی
۴. نظریه تکامل
۵. نظریه غلبه
۶. نظریه اقتصادی
برای تفکر بیشتر
خودآزمایی ۱

۳۵
۳۵
۳۵
۳۶
۴۲
۴۲
۴۸

فصل دوم - ارکان دولت
اهداف کلی
هدف‌های رفتاری
ارکان دولت
قلمرو
مسائل مربوط به قلمرو
جمعیت

۵۱	حکومت
۵۲	فرم‌های حکومت
۵۲	۱. از لحاظ شکل حکومت
۵۵	۲. از لحاظ طرز اداره حکومت
۵۹	حکومت دموکراسی
۶۱	تغییر حکومت
۶۱	ویژگی‌های دموکراسی
۶۵	حاکمیت
۶۶	حاکمیت داخلی
۶۷	تقسیم دولت‌ها از لحاظ استقلال
۶۸	دولت‌های تحت‌الحمایه
۶۹	حاکمیت خارجی
۷۲	برای تفکر بیشتر
۷۵	خودآزمایی ۲

۸۱	فصل سوم - نظام حکومت‌های متمرکز و فدرال
۸۱	اهداف کلی
۸۱	هدف‌های رفتاری
۸۱	۱. سیستم حکومت متمرکز
۸۲	۲. سیستم حکومت فدرال
۸۹	تمرکز
۸۹	خصوصیات نظام متمرکز
۸۹	علل استقرار تمرکز
۹۱	عدم تمرکز
۹۲	مزایای عدم تمرکز
۹۳	معایب عدم تمرکز
۹۴	همبستگی تمرکز و عدم تمرکز
۹۵	انواع عدم تمرکز
۱۰۰	تمرکز اداری
۱۰۱	عدم تمرکز فنی
۱۰۱	تمرکز سیاسی
۱۰۳	برای تفکر بیشتر
۱۰۵	خودآزمایی ۳

۱۰۹	فصل چهارم - ریشه طبیعی و تاریخی سازمان‌های محلی
۱۰۹	اهداف کلی
۱۰۹	هدف‌های رفتاری
۱۱۰	تعریف سازمان‌های محلی
۱۱۲	ریشه‌های تاریخی سازمان‌های محلی

۱۱۴	انواع سازمان‌های محلی
۱۲۷	تاریخچه سازمان‌های محلی در ایران
۱۲۹	دوران حکومت مادها
۱۳۰	دوران حکومت هخامنشیان
۱۳۲	دوران حکومت اشکانیان
۱۳۳	دوران حکومت ساسانیان
۱۳۵	دوران اسلامی و اثرات آن
۱۳۶	دوره صفویه
۱۳۷	دوره قاجاریه
۱۳۸	دوره پس از مشروطه
۱۳۹	ریشه‌های تاریخی تشکیل انجمن‌های استان و شهرستان
۱۴۳	برای تفکر بیشتر
۱۴۷	خودآزمایی ۴

۱۵۳	فصل پنجم - فواید و تأثیر حکومت‌های محلی و رشد سیاسی، اجتماعی، اقتصادی
۱۵۳	اهداف کلی
۱۵۳	هدف‌های رفتاری
۱۶۱	نمونه‌ای از نحوه مشارکت مردم در امور محلی
۱۶۳	تأثیر واگذاری اختیارات محلی در توسعه و دموکراسی
۱۶۹	عوامل اخلاقی و روانی مؤثر در سپردن کارها به مردم
۱۷۳	نقش سازمان‌های محلی در توسعه سیاسی - اجتماعی
۱۷۹	برای تفکر بیشتر
۱۸۲	خودآزمایی ۵

۱۸۷	فصل ششم - چگونگی اداره و نظارت حکومت مرکزی بر سازمان‌های محلی
۱۸۷	اهداف کلی
۱۸۷	هدف‌های رفتاری
۱۹۴	نظارت حکومت مرکزی بر مقامات محلی
۱۹۸	راه‌های نظارت حکومت مرکزی بر ...
۱۹۹	ایجاد، تغییر و یا انحلال سازمان محلی
۲۰۱	تجدیدنظر در تصمیمات محلی
۲۰۵	کمک‌های مالی حکومت مرکزی
۲۰۷	کمک دولت مرکزی
۲۰۸	عزل و نصب مأموران
۲۱۰	نظارت غیرمستقیم بر امور سازمان‌های محلی
۲۱۹	برای تفکر بیشتر
۲۲۲	خودآزمایی

۲۲۹	فصل هفتم - امور مالی حکومت‌های محلی
۲۲۹	اهداف کلی

۲۲۹	اهداف‌های رفتاری
۲۳۰	مشکلات مالی
۲۳۴	درآمدها
۲۳۷	برای تفکر بیشتر
۲۳۹	خودآزمایی ۷
۲۴۳	فصل ۸ - ایجاد، توسعه و تقویت سازمان‌های محلی
۲۴۳	اهداف کلی
۲۴۳	اهداف‌های رفتاری
۲۴۴	انجمن ده
۲۴۷	شهرداری
۲۵۰	شهرداری در ایران
۲۵۱	تأسیس شهرداری
۲۵۲	وظایف شهرداری
۲۵۶	انجمن شهر و انجمن‌های محلی
۲۵۷	وظایف انجمن شهر
۲۵۹	انجمن‌های ایالتی و ولایتی
۲۶۲	وظایف و اختیارات انجمن‌های استان و ...
۲۶۳	برای تفکر بیشتر
۲۶۵	خودآزمایی ۸
۲۶۹	فصل نهم - شوراهای اسلامی
۲۶۹	اهداف کلی
۲۶۹	اهداف‌های رفتاری
۲۷۰	فلسفه تشکیل شورا
۲۷۱	اهداف
۲۷۷	شوراهای اسلامی
۲۷۹	وظایف و اختیارات
۲۸۲	وظایف و اختیارات شورای ده
۲۸۳	وظایف و اختیارات شورای اسلامی بخش
۲۸۳	وظایف و اختیارات شورای اسلامی منطقه
۲۸۴	وظایف و اختیارات شورای شهر
۲۸۵	وظایف و اختیارات شورای شهرستان و استان
۲۸۸	نظارت دولت مرکزی بر شوراها
۲۸۸	برای تفکر بیشتر
۲۹۰	خودآزمایی ۹
۲۹۳	پاسخنامه
۲۹۷	منابع و مأخذ